

ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ»

Συμπερίληψη παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία μέσω Διαφοροποίησης Διδασκαλίας

Φλώρια Ν. Βαλανίδου και Ευγενία Παρτασή

Τομέας Επιμόρφωσης
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

ΣΑΒΒΑΤΟ, 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Χαρτογράφηση πρότερων γνώσεων/εμπειριών ...

1. Τι γνωρίζω για τη διαφοροποίηση;
2. Ποιες πρακτικές, τεχνικές ή εργαλεία διαφοροποίησης θα μπορούσα να αξιοποιήσω σε μια συμβατική τάξη για σκοπούς συμπερίληψης παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία;

(<https://www.menti.com/al721ppcdc35>)

The voting code 8167 7031

1. Τι σημαίνει Διαφοροποίηση ... *Γιατί διαφοροποίηση;*

Μία Σημαντική Παραδοχή ...

Equality

Ίδια στηρίγματα σε όλα τα άτομα: Ίση μεταχείριση άνισων ανθρώπων

Equity

Στηρίγματα που χρειάζεται το κάθε άτομο ανάλογα με τις ανάγκες του: Θετική δράση/διαφοροποίηση

Justice

Αφαίρεση εμποδίου/αιτίας που προκαλεί την ανισότητα: Κοινωνική Δικαιοσύνη

Ποιο το εμπόδιο στις περιπτώσεις παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία;

Προσέγγιση
Τρόπος σκέψης
Μεθοδολογία
Τροποποίηση
Προσαρμογή & Αντιστοίχιση

Παιδαγωγική Διαφοροποίηση

- Στοχοθεσία
- Περιεχομένου
- Διαδικασίας/Πορείας Δραστηριοτήτων
- Αποτελέσματος
- Αλληλεπίδρασης μαθητών
- Αλληλεπίδρασης μαθητών-εκπαιδευτικού

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ

Οργανωτική Διαφοροποίηση

- Χώρου τάξης
- Ρυθμού μαθήματος
- Αριθμού δραστηριοτήτων
- Αριθμού ασκήσεων / εργασιών
- Έκτασης υλικών και ύλης
- Εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης

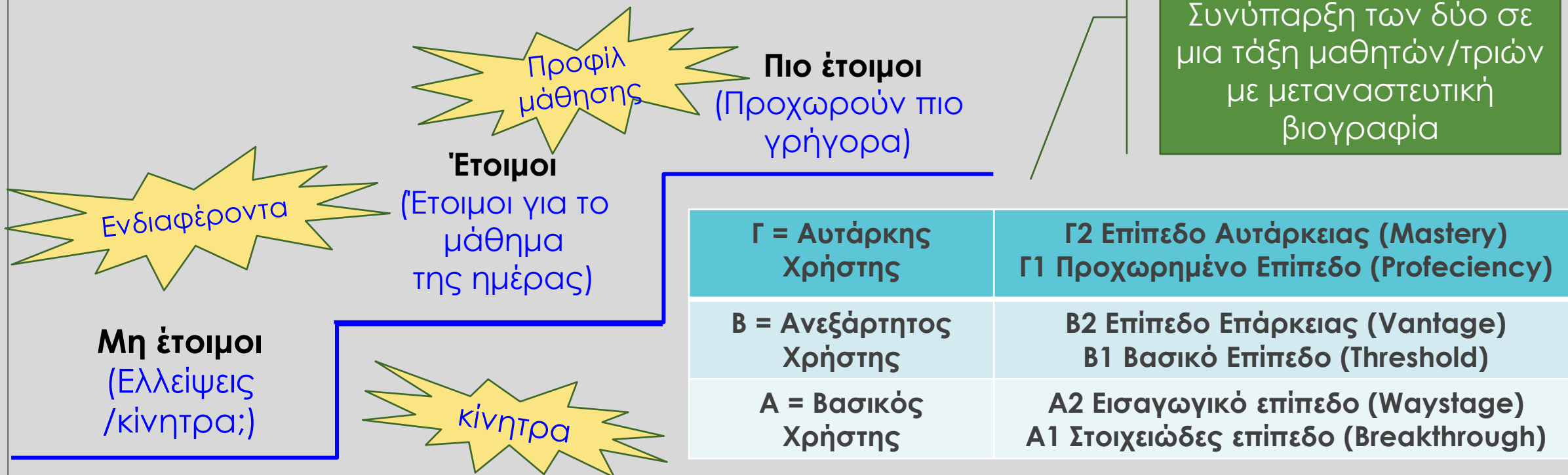
Ανάγκες Μαθητών/Μαθητριών

- Επίπεδα μαθησιακής ετοιμότητας
- Προφίλ μάθησης
- Ρυθμός μάθησης
- Ενδιαφέροντα

Βασικά Δεδομένα:

Διαφορετική μαθησιακή ετοιμότητα και διαφορετικά επίπεδα κατάκτησης της Ελληνικής ως δεύτερης...

- Σε κάθε τάξη/ομάδα υπάρχουν τουλάχιστον 3-5 επίπεδα μαθησιακής ετοιμότητας - ΕΜΕ (όχι σταθερά) βάσει των οποίων ο/η εκπαιδευτικός χρειάζεται να οργανώνει τη διδασκαλία του/της (Κουτσελίνη και Πυργιωτάκης, 2015, σελ. 118).

1. Πώς κάνω διαφοροποίηση για σκοπούς συμπερίληψης παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία ;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Μελετώντας σενάρια ατομικά και σε ομάδες

ΟΔΗΓΙΑ

- Μελετήστε τα ακόλουθα σενάρια και εξηγήστε κατά πόσο υπάρχει προσπάθεια ή όχι από τον/την εκπαιδευτικό για διαφοροποίηση διδασκαλίας, αναφερόμενοι σε 1 τουλάχιστον ενέργεια, πρακτική ή/και στρατηγική που χρησιμοποιεί ο/η εκπαιδευτικός στο κάθε σενάριο.

Μελετώντας σενάρια ατομικά και σε ομάδες ...

ΣΕΝΑΡΙΟ 1: Οι μαθητές/μαθήτριες εργάζονται ατομικά σε άσκηση παραγωγής γραπτού λόγου (π.χ. δημιουργία προτάσεων) με στόχο την αξιοποίηση επιθέτων και μετοχών. Ορισμένοι δουλεύουν με κάρτες λεξιλογίου. Άλλοι έχουν μπροστά τους το περιγραφικό κείμενο που μελέτησαν από το οποίο αντλούν επίθετα και μετοχές. Άλλοι/άλλες δουλεύουν αυτόνομα. Ο/Η εκπαιδευτικός κινείται μεταξύ των μαθητών δίνοντας υποστήριξη και ανατροφοδότηση. Όσοι/όσες ολοκληρώνουν τις προτάσεις τους καλούνται να βρουν συνώνυμα και αντίθετα επιθέτων που αξιοποίησαν κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στις προτάσεις τους.

ΣΕΝΑΡΙΟ 2: Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει μεγαλόφωνα ένα κείμενο. Αφού γίνει ξεκλείδωμα και συζήτηση του κειμένου στην ολομέλεια, οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται να εργαστούν ατομικά και ακολούθως σε ζευγάρια σε φύλλο εργασίας με ασκήσεις κατανόησης. Σε 4-5 μαθητές/μαθήτριες που δεν κατέχουν την Ελληνική Γλώσσα σε ικανοποιητικό βαθμό (επίπεδο B1) δίνεται ένα φύλλο εργασίας με ένα άλλο, διαφορετικό, πιο σύντομο κείμενο, με πιο απλές ασκήσεις. Ο/Η εκπαιδευτικός κινείται μεταξύ των μαθητών δίνοντας υποστήριξη και ανατροφοδότηση, ιδιαίτερα στους μαθητές εκείνους που έχουν θέματα γλώσσας.

2. Πώς σχεδιάζω διαφοροποιημένη πορεία διδασκαλίας; *Ποια η βασική προϋπόθεση;*

ΒΑΣΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ: Ποιοτικός Προγραμματισμός / Σχεδιασμός Μαθήματος

A) Καθορισμός της **ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑΣ** του μαθήματος (**απορρέει από ΔΕΙΚΤΗΣ/ΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ**)

- Τι πρέπει να έχουν επιτύχει ΟΛΟΙ οι μαθητές όταν τελειώσει η διδασκαλία

B) Ανάλυση στοχοθεσίας σε **ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ** (έννοιες, δεξιότητες, στάσεις) **(ΔΙΔΑΚΤΕΑ – ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ)**

- *Τι θα έπρεπε ήδη να γνωρίζουν; (προαπαιτούμενες)*
- *Τι πρέπει να μάθουν οι μαθητές/μαθήτριες; (βασικές)*
- *Ποιες οι γνώσεις που προκαλούν πιο σύνθετες νοητικές διεργασίες; (μετασχηματιστικές)*

Γ) Σχεδιασμός ευέλικτης **ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ** πορείας διδασκαλίας

- **Κατακόρυφη οργάνωση στόχων & δραστηριοτήτων (ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ)**
 - **Οριζόντια ανάλυση δραστηριοτήτων (ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ)**

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΔΥΟ ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Ιεράρχηση

Κατακόρυφη οργάνωση περιεχομένου και δραστηριοτήτων με τρόπο που να υπάρχει προοδευτικότητα, από το απλό στο σύνθετο και να διευκολύνεται η ασύγχρονη εργασία και μάθηση.

- Δυνατότητα επαναδιοργάνωσης/αναδόμησης περιεχομένου και δραστηριοτήτων ή/και ασκήσεων σε σελίδες του σχολικού εγχειριδίου

2. Διαβάθμιση

Οριζόντια διαφοροποίηση – διαχείριση της πολυπλοκότητας/ βαθμού δυσκολίας του περιεχομένου μιας δραστηριότητας/εργασίας για ενεργοποίηση όλων των μαθητών/μαθητριών

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ;

A) Ιεράρχηση μέσω επαναδιοργάνωσης/αναδόμησης περιεχομένου σχολικών εγχειριδίων

(Ιστορία, Α' Γυμνασίου, σελ. 69-70)

1

1. Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ - Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ

Μετά τη νίκη των Ελλήνων εναντίον των Περσών, οι πόλεις του Αιγαίου ζουν με τον τρόπο μιας νέας ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ (479-457 π.Χ.).

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ

Οι Αθηναίοι ανέλαβαν, έτσι, την αρχηγία με τη θέληση των συμμάχων εξαιτίας της εχθρότητας τους εναντίον του Πausανία. Όρισαν ποιοι από τους συμμάχους έπρεπε να συνεισφέρουν χρήματα και ποιοι να προμηθεύουν καράβια για την αντιμετώπιση των βαρβάρων. Σκοπός ήταν να λεηλατήσουν τις κτήσεις του Βασιλέως, αντίποινα για τα όσα είχαν πάθει. Για πρώτη φορά, τότε, οι Αθηναίοι διόρισαν ελληνισμούς που πήγαιναν και εισέπραταν τον φόρο. Έτσι ονομάστηκε τότε η εισφορά... ταμείο ήταν η Δήλος και οι συνεισφορές της συμμαχίας γίνονταν στον Ναό.

Θουκυδίδης, Ιστορία, Α, 96 (μετ. Αγγ. Βλάχου)

Κατά τον Θουκυδίδη, ποιος ήταν ο σκοπός της Συμμαχίας;

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΚΙΜΩΝΑ

Γιατί ο Κίμων, όντας πλούσιος, και τις λειτουργίες που του επέβηλε η Πολιτεία τις εκτελούσε με λαμπρό τρόπο και πολλούς από τους συνθημάτους του τους συντηρούσε δωδεκάσις από τη δακή του περιουσία. Γιατί κάθε πολιτεία που καταγόταν από τον δήμο των Λακκαδων μπορούσε, αν ήθελε, να πηγαίνει καθημερινά στο σπίτι του Κίμωνα και να προμηθεύεται ό,τι του ήταν αναγκαίο για να συντηρηθεί. Ακόμη και οι κήποι του ήταν άφρακτοι, για να παίρνει ο καθένας όσα φρούτα ήθελε.

Αριστοτέλης, Αθηναίων Πολιτεία, XXVII, 3 (μετ. Β.Σ.)

Τι στάση τρεφεί ο Αριστοτέλης απέναντι στον Κίμωνα;

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ

Οι Αθηναίοι ανέλαβαν, έτσι, την αρχηγία με τη θέληση των συμμάχων εξαιτίας της εχθρότητας τους εναντίον του Πausανία. Όρισαν ποιοι από τους συμμάχους έπρεπε να συνεισφέρουν χρήματα και ποιοι να προμηθεύουν καράβια για την αντιμετώπιση των βαρβάρων. Σκοπός ήταν να λεηλατήσουν τις κτήσεις του Βασιλέως, αντίποινα για τα όσα είχαν πάθει. Για πρώτη φορά, τότε, οι Αθηναίοι διόρισαν ελληνισμούς που πήγαιναν και εισέπραταν τον φόρο. Έτσι ονομάστηκε τότε η εισφορά... ταμείο ήταν η Δήλος και οι συνεισφορές της συμμαχίας γίνονταν στον Ναό.

Αφόρμηση μέσω ιστορικής πηγής (σελ. 70) – προσανατολισμός στο μάθημα μέσω προβληματισμού: **Γιατί δημιουργήθηκε η Συμμαχία της Δήλου;** Επαναφορά προϋπάρχουσας/προσ απαιτούμενης: Περσικοί πόλεμοι

2

Μετά τη νίκη των Ελλήνων εναντίον των Περσών, οι πόλεις του Αιγαίου ζουν με τον τρόπο μιας νέας περσικής εισβολής. Αρχικά στρέφονται προς τη Σπάρτη για να αναζητήσουν στήριγμα. Όμως, η μεγάλη δωρική πόλη, συγκλονισμένη από τη συμπεριφορά του Πausανία, ο οποίος κατηγορήθηκε για συνεννοήσεις με τον Ξέρξη, δείχνει απρόθυμη να αναλάβει τις ευθύνες και αφήνει ελεύθερο το πεδίο στους Αθηναίους. Έτσι, με πρωτοβουλία του Αριστειδή οι πόλεις του Αρχιπελάγους και των ιωνικών παραλίων συνάπτουν συμμαχία με έδρα το νησί της Δήλου (479 π.Χ.).

Συμμαχία της Δήλου

Κυρίαρχη Δύναμη
Πόλεις – Μέλη Συμμαχίας
Υποχρεώσεις Μελών Συμμαχίας

Η αυτονομία των πόλεων είχε ουσιαστικά καταργηθεί και η Συμμαχία της Δήλου είχε μεταβληθεί σε όργανο επιβολής της **πανελληνίας αθηναϊκής ηγεμονίας**. Το 454 π.Χ. ο νέος ισχυρός άνδρας της Αθήνας, ο Περικλής, με μία συμβολική κίνηση ιδιαίτερης σημασίας, δε συνέχρησε πια. Οι αποφάσεις λαμβάνονται μόνο από την Αθηναϊκή Εκκλησία. Το συνέδριο από την αθηναϊκή Εκκλησία του Δήμου. Το 449 π.Χ. υπογράφεται ο Ειρήνη του Καλλία. Με αυτήν ο Πέρσης βασιλιάς η λεγόμενη **Ειρήνη του Καλλία**. Με αυτήν ο Πέρσης βασιλιάς ορίζει ότι οι Αθηναίοι και οι ελληνοπερσικοί πόλεμοι. Ο κύριος όρος της Ειρήνης υποχρεώνει τους Πέρσες να αναγνωρίσουν την αυτονομία των ελληνικών πόλεων. Η Συμμαχία της Δήλου δεν είχε πια κανέναν λόγο ύπαρξης, αφού ο πόλεμος κατά των Περσών είχε τερματιστεί. Όμως, η απόκρουση της περσικής απειλής ήταν, από καιρό, ο σκοπός της Συμμαχίας της Δήλου.

3

Στα πλαίσια επαναδιοργάνωσης περιεχομένου για ανταπόκριση στις διαφορετικές ανάγκες παιδιών

Μελέτη Χάρτη και 1^{ου} μέρους κειμένου σελ. 69 – Συμπλήρωση πίνακα για σκοπούς σκιαγράφησης του προφίλ της Συμμαχίας της Δήλου – Διοργανωτής σκέψης

Μετάβαση στην τελευταία παράγραφο σελ. 70 και επαναφορά βασικού προβληματισμού: **Τελικά ποιος ήταν πραγματικός σκοπός της Συμμαχίας της Δήλου;**

Η οργάνωση της Συμμαχίας
Ο Κίμων ενθουσιάζει τη Συμμαχία

Ερωτήσεις-Δραστηριότητες

1. Τι ήταν ο μηδισμός και γιατί ως μηδισμός προβληματική για τους Έλληνες
2. Γιατί και πώς η Αθήνα κυριαρχεί στον ελληνικό κόσμο τον 5ο αιώνα π.Χ.

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

Β) Ιεράρχηση Δραστηριοτήτων – Έργων (σε Φύλλο Εργασίας)

Από το προηγούμενο στο νέο περιεχόμενο, από το προαπαιτούμενο στο βασικό, από το συγκλίνον στο αποκλίνον, από το απλό στο σύνθετο:

- Προαπαιτούμενες γνώσεις (αυτές που έπρεπε να γνωρίζουν)
- Βασικές πυρηνικές γνώσεις (αυτές που όλοι θα μάθουν)
 - Μεγαλύτερη χρονικά εξάσκηση
 - Ασύγχρονη εργασία – ο καθένας προχωρά με τον δικό του ρυθμό λαμβάνοντας τη στήριξη που χρειάζεται
 - Διακοπή ανά τακτά χρονικά διαστήματα για επαναφορά στην ολομέλεια και έλεγχο επίτευξης βασικού σκοπού
- Μετασχηματιστικές γνώσεις (επέκταση/μεταφορά σε νέο πλαίσιο)
 - Για μαθητές που ολοκληρώνουν πιο νωρίς
 - Ευκαιρία για εργασία στο σπίτι – όσοι θέλουν

**ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ + ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3:

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ/ΕΡΓΩΝ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΟΔΗΓΙΑ: Έστω ότι βασικός στόχος του μαθήματος ο ακόλουθος: Οι μαθητές/μαθήτριες να μετρούν 2-2 ώστε να καταλήξουν στο μοτίβο πολλαπλασιασμού του 2. Πώς θα ιεραρχούσατε τα ακόλουθα έργα/δραστηριότητες;

A Να τοποθετήσεις δύο κύβους σε κάθε πιάτο. Πόσοι είναι όλοι οι κύβοι; Να μετρήσεις δύο-δύο.

1

Να γράψεις μια κατάλληλη μαθηματική πρόταση για να υπολογίσεις πόσοι είναι όλοι οι τροχοί στα ποδήλατα.

5

Πόσα είναι όλα τα παπούτσια; Να μετρήσεις δύο – δύο.

B Να μετρήσεις δύο-δύο χρησιμοποιώντας την αριθμητική γραμμή.

3

E Ποια από τις πιο κάτω μαθηματικές προτάσεις δεν παρουσιάζει ομάδες των 2 αντικειμένων;

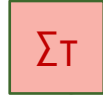

$0 \times 2 = 0$ $4 \times 3 = 12$

$4 \times 2 = 8$ $3 \times 2 = 6$

Γ Να συμπληρώσεις το σχέδιο του Ιάσονα, για να αναπαραστήσεις τη μαθηματική πρόταση $6 \times 2 = 12$.

7

Να αναπαραστήσεις με τους κύβους σου ή με σχέδιο το πιο κάτω πρόβλημα: Υπάρχουν 4 φωλιές. Σε κάθε φωλιά υπάρχουν 2 αυγά. Πόσα είναι όλα τα αυγά που υπάρχουν στις φωλιές;

Να γράψεις την κατάλληλη μαθηματική πρόταση για να βρεις πόσα είναι όλα τα αυγά που υπάρχουν στις φωλιές.

Να αντιστοιχίσεις την κάθε εικόνα με την κατάλληλη μαθηματική πρόταση.

  $8 \times 2 = 16$

  $5 \times 2 = 10$

 $3 \times 2 = 6$

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4:

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ/ΕΡΓΩΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΟΔΗΓΙΑ: Έστω ότι ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι ο ακόλουθος: Οι μαθητές/μαθήτριες να αφηγούνται σε μία παράγραφο ένα ευχάριστο γεγονός. Πώς θα ιεραρχούσατε τα ακόλουθα έργα/δραστηριότητες;

A Αφηγούνται το ευχάριστο γεγονός σε ζευγάρια.

3

Συμπληρώνουν σε χρονική σειρά τα βασικά γεγονότα ή/και συναισθήματα.

B

2

Συμπληρώνουν βασικές πληροφορίες της αφήγησής τους σε πίνακα.

Γ

1

Πού;	
Πότε;	
Τι έκανα;	
Τι έκαναν/είπαν οι άλλοι;	
Τι έγινε στο τέλος;	

4 Γράφουν σε επίπεδο παραγράφου με τη βοήθεια σχεδιαγράμματος ή/και νοητικών στηριγμάτων (π.χ. λεξιλόγιο, χρήσιμες φράσεις).

Δ

Αξιολογούν την παράγραφό τους βάσει κριτηρίων.

E

5

- Χρονικοί δείκτες
- Χρονικά επιρρήματα
- Παρελθοντικοί χρόνοι
- Επίθετα
- Ευθύς και πλάγιος λόγος

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

Διαβάθμιση Δραστηριοτήτων

Τρόπος διαχείρισης της συνθετότητας ενός έργου/περιεχομένου δραστηριότητας με βάση τα διαφορετικά επίπεδα και ανάγκες μαθητών, ώστε όλοι να εμπλέκονται σε παραγωγική αξιολογή εργασία. Συνήθως, αξιοποιείται ως εξής:

Επέκταση

→ **Η επέκταση** «παρακινεί περαιτέρω» και «επεκτείνει» τη σκέψη των μαθητών που χρειάζονται μεγαλύτερη πρόκληση από εκείνη που προσφέρει η βασική εργασία

Βασική Εργασία/Στόχος

Μαθησιακό Στήριγμα

→ **Το μαθησιακό στήριγμα** «διευκολύνει» τους μαθητές να σκεφτούν όταν χρειάζονται βοήθεια, υποστήριξη ή καθοδήγηση για να εργαστούν, τους ενεργοποιεί.

Προσαρμογή από Primary Professional Development Service (n.d.), *Differentiation in Action!*
(http://www.pdst.ie/sites/default/files/Session%20%20%20Differentiation%20Resource%20_0_0.pdf)

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ – ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΤΕΣ

- Προδιδασκαλία και συνεχής πρόσβαση στο βασικό λεξιλόγιο (π.χ. Quizlet, flashcards, Τοίχος που μιλά)
 - Απλοποίηση γλώσσας κειμένου/οδηγίας ή/και επεξήγηση λεξιλογίου
 - Μετάφραση (δίγλωσσο λεξικό)
 - Ανάλυση άσκησης/έργου σε επιμέρους βήματα
 - Υποβολή βοηθητικών ερωτήσεων / παροχή διευκρινίσεων
 - Παροχή διαδραστικού υλικού (π.χ. κύβοι dienes, ράβδοι κλασμάτων)
 - Παραδείγματα στο τετράδιο, πίνακα, ατομικό ασπροπίνακα
- Νοητικά στηρίγματα (π.χ. κάρτες επίδειξης τύπου flashcards, σελιδοδείκτες με βασικές έννοιες)

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Προσθήκη ή/και τροποποίηση ερωτήματος ή/και δεδομένων άσκησης/έργου
 - Εύρεση διαφορετικού τρόπου σκέψης ή/και λύσης ενός έργου/άσκησης
- Επεξήγηση τρόπου σκέψης σε εκπαιδευτικό/συμμαθητή στα ελληνικά ή/και στην πρώτη γλώσσα
 - Ανάθεση πιο σύνθετου έργου/άσκησης μετασχηματισμού
 - Δίγλωσση εργασία (προφορικά ή/και γραπτά)

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας - Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ - Νοητικά Στηρίγματα (ενδεικτικά)

Ο συλλογισμός μου χτίζω το επιχειρήματά μου

Α = Άποψη

Λ = Λόγος ή Λόγοι που στηρίζουν την άποψη μου

Π = Παραδείγματα που σχετίζονται με τους λόγους

Σ = Συμπέρασμα

Λεξιλόγιο για περιγραφή προσώπου

Γενικά χαρακτηριστικά	Μαλλιά	Μάτια	Μύτη	Πρόσωπο	Ντύσιμο	Χαρακτήρας
ψηλός κόκκινα μετρίος παχουλός ευτραφής εύσμιος κανονικός αδύνατος λεπτοκαμυμένος μικροκαμυμένος μεγαλόσωμος γυμνασμένος αγύμναστος μελαψός μαυριδερός με άσπρο δέρμα ροδαλός	ξανθά κόκκινα καστανά μαύρα γκρίζα πικνά αραιά, με χιρίστρα ισία αγουρά λαμπερά καλοχτενισμένα αχτένιστα κυματιστά λύτα με κοτσιδα με αλογουρά με φρατζέζες με μπουκλές άλοιστα απερτοίτητα περτοίτητα φαλακρός	μικρά μεγάλα στρογγυλά αμυγδαλωτά αχιστά πεταχτά βαθουλωτά, πράσινα μαύρα μελιά γαλανά καστανά κουρασμένα αχτένιστα εκφραστικά δακρυσιμένα λιπημένα κοκκινισμένα χαρούμενα υγρά με πυκνά/αραιά φρύδια	μεγάλη μικρή γαμήλη ισία κυρτή λεπτή μακρία καλοσχηματισμένη χοντρή πλακουτωτή με φακίδες	μακρόστενο ωοειδές στρογγυλό, τετραγωνισμένο ωχρό ροδαλό υγιές χιλιμό όμορφο γερασμένο καθαρό με γυαλιά με μουστάκι/μούσι (ισίο, στενό, μικρό, φουντωτό, φαλιδισμένο, χτενιασμένο, μαδωμένο), επιμήκη	μοντέρνο συνηρητικό απλό με έντονα/σκούρα /φαινετά χρώματα εκλεπτισμένο με γούστο καθημερινό αθλητικό απορ απίσημο απλήλο στολή συνθηματικό ασυνήθιστο χειμερινό καλοκαιρινό ελαφρύ επισημο	νευρικός απότομος ευέξαπτος επιθετικός, ήπιος ιδιότροπος ύπουλος, βολικός γκρινιάρης, ήρεμος φιλικός, ηθικός πρόχαρος, απλός ευγενικός, τίμιος ευχάριστος δυσάρετος καλοπροαίρετος κακόβουλος σχηματικός συμπνευστικός μυστηριώδης επινοητικός, σφελής αφέρινος όμορφος εξ, πονηρός ότιμος, κητικός λάμπιστος

Όταν γράφω, προσέχω...

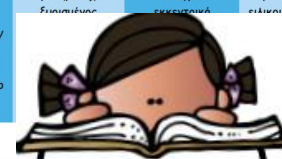
- Βεβαιώνω ότι γράφω πάνω στις γραμμές.
- Αρχίζω με κεφαλαίο στην αρχή κάθε πρότασης.
- Χρησιμοποιώ τα δακτύλα μου για να αφήνω διάστημα ανάμεσα στις λέξεις.
- Γράφω τα κατάλληλα σημεία στίξης (., / ; - -).
- Επιθετικίζω στην εργασία μου και δεν εννοώ τους γύρω μου.
- Το γραπτό μου να είναι καθαρογραμμένο και ευανάγνωστο.
- Σπώνω το χέρι μου για να μην γλιστρώ.

ΧΡΟΝΟΣ ΤΟΥ ΠΗΜΑΤΟΣ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ [τόρα / συνέχεια] Το παιδί παίζει.

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ [έχω + ρήμα] [τόρα είναι τελειωμένο] Το παιδί έχει παίζει.

ΛΩΤΑΣ [συνέχεια] και παίζει

Κυκλώνω σημαντικές λέξεις και φράσεις

Υπογραμμίζω θεματικές προτάσεις και κύριες ιδέες

Βάζω ερωτηματικό σε σημεία ή λέξεις που δεν κατάλαβα

Βάζω θαυμαστικό σε σημεία, που μου έκαναν εντύπωση

Βάζω αστεράκι σε σημεία, που μου θύμισαν κάτι

Πιστεύω ότι...

Έχω την εντύπωση πως...

Κατά τη γνώμη μου...

Η άποψή μου είναι...

Θεωρώ πως...

Η γνώμη μου είναι...

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ [έχω + ρήμα] [τόρα είναι τελειώ Το παιδί έχει παίζει

ΑΟΡΙΣΤΟΣ [χτες / μια στιγμ] Το παιδί έπαιζε.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ [χτες / συνέχεια] Το παιδί έπαιζε.

ΥΠΕΡΕΥΝΤΕΛΙΚΟΣ [έτσι + ρήμα] Το παιδί είχε παίζει.

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΕΥΝΟΗΤΙΚΟΣ [αύριο / μια στιγμή] Το παιδί θα παίζει.

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΣ [αύριο / συνέχεια] Το παιδί θα παίζει.

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΕΥΝΟΗΤΙΚΟΣ [αύριο / συνέχει Το παιδί θα πα

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΕΥΝΟΗΤΙΚΟΣ [θα έχω + ρήμα] Το παιδί θα έχει παίζει.

Διαβάζω με τις 5 αισθήσεις

Τι βλέπω

Τι ακούω

Τι μυρίζω

Τι γεύεται

Τι αγγίζω

Τι αισθάνομαι

Ποιος

Πού

Πώς

Γιατί

Πότε

Τι

Τίτλος

Σκηνικό

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΝΟΗΤΙΚΑ ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ (ενδεικτικά)

Σύμβολα των Μαθηματικών

- +** Πρόσθεση (Προσθετέοι, Άθροισμα)
- Αφαίρεση (Μειωτέος, Αφαιρετέος, Διαφορά)
- x** Πολλαπλασιασμός (Παράγοντες, Γινόμενο)
- ÷** Διάρθρωση (Διαιρετέος, Διαιρέτης, Πηλίκο)
- =** Ίσον (Αποτέλεσμα)

Πρόσθεση

$$26 + 30 = 56$$

↑ ↑ ↑
προσθετέος προσθετέος άθροισμα

Οι προσθετέοι μπορούν να ανταλλάσσονται. Το άθροισμα παραμένει το ίδιο.

Πολλαπλασιασμός

$$6 \times 5 = 30$$

↑ ↑ ↑
παράγοντας παράγοντας γινόμενο

Οι παράγοντες μπορούν να ανταλλάσσονται. Το γινόμενο παραμένει το ίδιο.

Αφαίρεση

$$56 - 30 = 26$$

↑ ↑ ↑
μειωτέος αφαιρετέος διαφορά

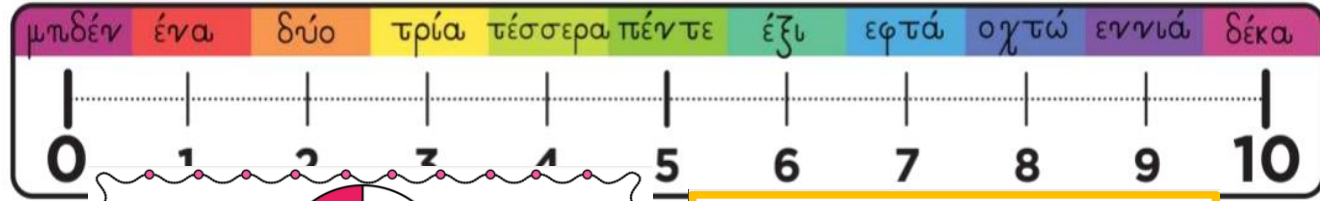
Ο αφαιρετέος είναι μικρότερος από τον μειωτέο.

Διάρθρωση

$$30 \div 5 = 6$$

↑ ↑ ↑
διαιρετέος διαιρέτης πηλίκο

Δεν μπορεί να διαιρεθεί ένας αριθμός με 0.

Από <https://prwtokoudouni.weebly.com>

Στερεά Σώματα

- κύβος
- σφαίρα
- κύλινδρος
- κώνος
- ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο
- πυραμίδα

Γεωμετρικά Σχήματα

- τετράγωνο
- κύκλος
- τρίγωνο
- πολύγωνο
- ορθογώνιο παραλληλόγραμμο
- τρίγωνο παραλληλόγραμμο
- ρόμβος

Τι είναι η **πρόσθεση**;

5 μήλα

↑

3 μήλα

↑

8 μήλα

συν 3 μήλα ακόμα

συνολικά 8 μήλα

+

Λεξιλόγιο Πρόθεσης

άθροισμα
προσθέτω
αυξάνω
συν
περισσότερα
ακόμα
συνολικά
όλα μαζί

Quizlet

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ;

Διαβάθμιση Δραστηριοτήτων: Ένα παράδειγμα παραγωγής γραπτού λόγου σε μάθημα Γλώσσας

Ενεργοποίηση όλων των μαθητών

Μαθησιακό Στήριγμα

Βασικό Έργο – Στόχος

Επέκταση

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ

- Εποπτικό υλικό με φράσεις/επίθετα
- Παραδείγματα στο τετράδιο
- Τράπεζα λεξιλογίου (επίθετα, μετοχές)
- Νοητικό στήριγμα δεξιότητας συνεπαγωγής

ΣΤΟΧΟΣ

Οι μαθητές καταλήγουν σε συμπεράσματα σε σχέση με τον χαρακτήρα των ηρώων ενός αφηγηματικού κειμένου

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Να εμπλουτίσουν τα συμπεράσματά τους με περισσότερα του ενός τεκμήρια, μη εμφανή στο κείμενο, υπονοούνται.
- Να αλλάξουν τις ενέργειες/συνθήκες ενός από τους ήρωες του κειμένου, ώστε να καταλήξουν σε αντίθετα συμπεράσματα

Διαφοροποίηση Περιεχομένου και Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ;

Διαβάθμιση Δραστηριοτήτων: Ένα παράδειγμα σε μάθημα Μαθηματικών

Ενεργοποίηση όλων των μαθητών

Μαθησιακό Στήριγμα

Βασικό Έργο – Στόχος

Επέκταση

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ

- Αριθμοί μέχρι το 1000
- Μαθηματική ορολογία (π.χ. άθροισμα, διαφορά, πίνακας)
- Επεξήγηση/Οπτικοποίηση -ση λεξιλογίου (π.χ. επισκέπτες, συνεχόμενες μέρες)
- Παραδείγματα

ΣΤΟΧΟΣ: Οι μαθητές/μαθήτριες εκτιμούν το άθροισμα και τη διαφορά μέχρι το 1000.

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Να βρίσκουν περισσότερες από μία πιθανές απαντήσεις.
- Να γράφουν ένα δικό τους πρόβλημα με τα δεδομένα του βιβλίου.

3. Ο πίνακας παρουσιάζει τον αριθμό επισκεπτών του αρχαιολογικού νιούσι του Κουρίου σε μια εβδομάδα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Να εκτιμήσεις το αποτέλεσμα και να βάλεις σε κύκλο την ορθή απάντηση. Να εξηγήσεις.

(α)	$392 + 186$	περίπου 400	περίπου 600	περίπου 900
(β)	$676 + 226$	περίπου 400	περίπου 800	περίπου 900
(γ)	$721 - 594$	περίπου 100	περίπου 200	περίπου 300
(δ)	$588 - 309$	περίπου 200	περίπου 300	περίπου 800

2. Να χρησιμοποιήσεις τους αριθμούς που βρίσκονται στο αρθρογράφο, για να απαντήσεις στις ερωτήσεις.

	502	715
	210	168

(α) Ποιοι δύο αριθμοί έχουν περίπου άθροισμα 900:

(β) Ποιοι δύο αριθμοί έχουν περίπου άθροισμα 700:

(γ) Ποιοι δύο αριθμοί έχουν περίπου διαφορά 300:

(δ) Ποιοι δύο αριθμοί έχουν περίπου διαφορά 200:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (1)

ΟΔΗΓΙΑ: Έστω ότι η βασική δραστηριότητα που εξυπηρετεί τον ακόλουθο στόχο αφορά σε ατομική εργασία μαθητών που περιγράφουν ένα αγαπημένο κατοικίδιο σε συνεχές κείμενο. Πώς θα διαβαθμίζατε τη δραστηριότητα ώστε να ανταποκριθούν τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία;

**Μαθησιακό
Στήριγμα**

**Βασικό Έργο –
Στόχος**

Επέκταση

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ

- Βασικό λεξιλόγιο εξωτερικής (π.χ. μέρη προσώπου, σώματος) και εσωτερικής περιγραφής (συνήθειες, προτιμήσεις)
- Τράπεζα λεξιλογίου με επίθετα, μετοχές
- Εικόνες που να αντιστοιχούν σε λέξεις
 - Δίγλωσσο λεξικό

ΣΤΟΧΟΣ

Οι μαθητές/
μαθήτριες
περιγράφουν ένα
κατοικίδιο ζώο, δικό
τους ή όχι, που
αγαπούν.

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Εμπλουτισμός μέρους του κειμένου (π.χ. παραγράφου ή προτάσεων) με περισσότερα επίθετα ή/και πληροφορίες
- Μετασχηματισμός μέρους κειμένου ή/και παραγράφου (π.χ. αν το ζώο μιλούσε σε α' πρόσωπο πώς θα περιέγραφε τον εαυτό του, τις συνήθειες του);

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5:

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (2)

ΟΔΗΓΙΑ: Έστω ότι η βασική δραστηριότητα που εξυπηρετεί τον ακόλουθο στόχο αφορά σε εργασία μαθητών που σε ομάδες τους πειραματίζονται με διάφορα υλικά διαλύοντάς τα στο νερό σε διαφορετικές θερμοκρασίες και καταγράφουν παρατηρήσεις για να καταλήξουν σε συμπεράσματα. Πώς θα διαβαθμίζατε τη δραστηριότητα ώστε να ανταποκριθούν τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία;

Μαθησιακό Στήριγμα

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ

- Πραγματικά αντικείμενα/υλικά
 - Λεξιλόγιο – λέξεις αντικειμένων/υλικών
- Ανάλυση πειράματος σε επιμέρους βήματα
- Στήριξη από συμμαθητές στην ομάδα

Βασικό Έργο – Στόχος

ΣΤΟΧΟΣ

Οι μαθητές/μαθήτριες καταλήγουν σε συμπεράσματα σε σχέση με τη διαλυτότητα υλικών στο νερό.

Επέκταση

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Επίλυση σεναρίου που να αφορά σε διαλυτότητα υλικών στο νερό.

Διαφοροποίηση Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

ΑΛΛΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Ευέλικτη Ομαδοποίηση** = Ομαδοποίηση μαθητών με βάση ένα κριτήριο (π.χ. ετοιμότητα, μητρική γλώσσα) για σκοπούς συχνά πιο εξατομικευμένης διδασκαλίας, ιδιαίτερα αν προκύπτει παρόμοια/κοινή ανάγκη (επίπεδο ελληνομάθειας). Άλλα κριτήρια ομαδοποίησης: ενδιαφέροντα, σχέσεις, τρόπος εργασίας/προφίλ.
- **Δραστηριότητες Αγκυροβολίας** = Δραστηριότητες **εμπέδωσης, εξάσκησης ή μετασχηματισμού γνώσης** με τις οποίες ασχολούνται μαθητές που έχουν ολοκληρώσει την εργασία τους, και για τις οποίες δεν χρειάζεται να δοθούν οδηγίες, π.χ. πακέτο εργασιών που αφορούν την τρέχουσα ενότητα και έχει ετοιμάσει ο/η εκπαιδευτικός από πριν.
- **Εναλλακτικοί Τρόποι Εργασίας/Οργάνωσης** = Αξιοποίηση κέντρων μάθησης/ ενδιαφέροντος ή σταθμών-σταδίων μάθησης.

(Βαλιαντή & Νεοφύτου, 2017; Κουτσελίνη, 2006, 2008, 2018; Κουτσελίνη & Πυργιωτάκης, 2015)

Διαφοροποίηση Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

Εναλλακτικοί Τρόποι Εργασίας/Οργάνωσης

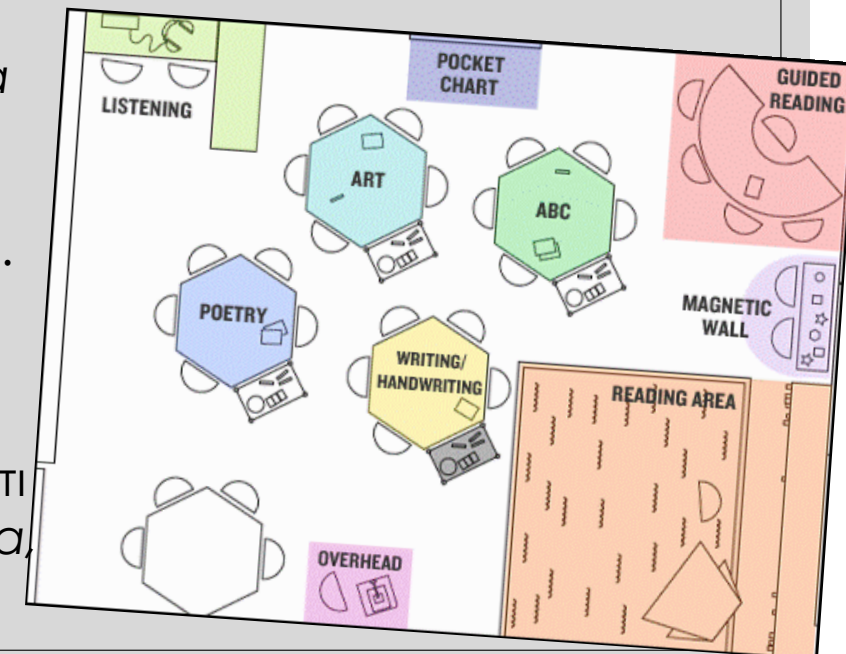
Αξιοποίηση κέντρων μάθησης/ενδιαφέροντος ή σταθμών-σταδίων μάθησης με οργανωμένες διαφορετικές μαθησιακές εμπειρίες/δραστηριότητες που να εξυπηρετούν το ίδιο στόχο υπό προϋποθέσεις:

Χώρος: Τα κέντρα μάθησης έχουν καθορισμένη θέση ή χώρο μέσα στην τάξη (π.χ. θρανία δίπλα στον τοίχο, μια γωνιά της τάξης, μερικά μαξιλάρια κλπ.)

Ονομασία: Το κάθε κέντρο μάθησης έχει ονομασία ή τίτλο που κάνει σαφή την εστίαση και τον σκοπό του στους/στις μαθητές/μαθήτριες.

Οδηγίες: Σε κάθε κέντρο μάθησης βρίσκονται σαφείς οδηγίες σε καρτέλες σε σχέση με τις δραστηριότητες που θα κάνουν οι μαθητές/μαθήτριες και σε πόσο χρόνο θα τις ολοκληρώσουν.

Πόροι/Υλικά: Στα κέντρα μάθησης πρέπει να βρίσκεται το υλικό και ό,τι θα χρειαστούν οι μαθητές (π.χ. χάρτες, μολύβια, χαρτόνια, ραδιόφωνα, μικρόφωνα, υπολογιστής, φωτογραφίες κλπ.).

Διαφοροποίηση Διαδικασίας – Πορείας Δραστηριοτήτων

ΠΩΣ
ΔΙΔΑΣΚΩ;

Εναλλακτικοί Τρόποι Εργασίας/Οργάνωσης: Ένα παράδειγμα

Μάθημα: Γεωγραφία

Στόχος: Οι μαθητές να εξηγούν τις δύο κινήσεις της Γης, περιστροφή και περιφορά.

Προαπαιτούμενες: σχήμα Γης, ηλιακό σύστημα

Βασικές Πυρηνικές γνώσεις: περιστροφή και περιφορά Γης

Μετασχηματιστικές: Επεξήγηση σεναρίων (π.χ. *ποιες χώρες κάνουν Χριστούγεννα καλοκαίρι και ποιες χειμώνα και γιατί*)

◦ **Οργάνωση Μαθήματος σε 3 ή 4 Κέντρα Μάθησης, π.χ.**

- A) Οι μαθητές διαβάζουν επεξηγηματικό κείμενο και βλέπουν βίντεο σε σχέση με το πώς κινείται η Γη γύρω από τον εαυτό της και γύρω από τον ήλιο, συζητούν και καταγράφουν παρατηρήσεις.
- B) Οι μαθητές έχουν διαγραμματικές εικόνες των κινήσεων της Γης, μια υδρόγειο σφαίρα και ένα φανάρι και προσπαθούν να αναπαραστήσουν τις κινήσεις χρησιμοποιώντας τα υλικά ακολουθώντας γραπτές οδηγίες. Συζητούν και καταγράφουν παρατηρήσεις.
- Γ) Οι μαθητές εστιάζουν στον τρόπο με τον οποίο κινείται η Γη αξιοποιώντας λογισμικά εικονικής πραγματικότητας σε tablets (λ.χ. Solar System Scope, AR Solar System) και καταγράφουν παρατηρήσεις σε σχέση με το πώς κινείται η Γη γύρω από τον εαυτό της και γύρω από τον ήλιο.

Αναστοχαστική Δραστηριότητα : Διορθώνοντας παρανοήσεις...

ΟΔΗΓΙΑ: Κάποιοι υποστηρίζουν ότι η διαφοροποίηση είναι όλα τα ακόλουθα. **Εξηγήστε γιατί ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ.**

ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ	
1) Διδασκαλία που απευθύνεται σε ειδικές ομάδες μαθητών ...	Απευθύνεται σε όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως ΕΜΕ ή επιπέδου ελληνομάθειας
2) Υπερπαραγωγή ...	Πραγματώνεται χωρίς απαραίτητα να χρησιμοποιεί ο/η εκπαιδευτικός υπερβολικό και εξεζητημένο διδακτικό υλικό, στρατηγικές και τεχνικές
3) Διαφορετικά υλικά και περιεχόμενο με διαφορετικούς στόχους σε παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία ...	Ίδιοι στόχοι, διαφοροποιημένοι κατά ποσότητα + ποιότητα, ίδιες δραστηριότητες, ιεραρχημένες + διαβαθμισμένες. Ευέλικτη ομαδοποίηση αν χρειάζεται
4) Ευκολότερες ασκήσεις στους «αδύνατους» ή/και στα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, πιο δύσκολες στους «καλούς» ...	Ίδιες ασκήσεις, ιεραρχημένες + διαβαθμισμένες (διαχειρίσιμες ως προς τον βαθμό δυσκολίας). Τα παιδιά με μεταναστευτική δεν είναι λιγότερο έτοιμα γνωστικά!
5) Εξατομικευμένη διδασκαλία ...	Κάποιες φορές χρειάζεται η εξατομίκευση και είναι θεμιτή ανάλογα με τα ΕΜΕ των μαθητών
6) Αυτό που οι εκπαιδευτικοί κάναμε πάντα ...	Προγραμματισμός, συστηματοποιημένη προσπάθεια, αναστοχασμός

Ευχαριστούμε πολύ για την προσοχή σας.

Στοιχεία Επικοινωνίας

Φλώρια Ν. Βαλανίδου

τηλ.: 22402366, email: valanidou.f@cyearn.pi.ac.cy

Ευγενία Παρτασή

Τηλ.: 22402328, email: partasi.e@cyearn.pi.ac.cy